

Jornada Participativa 1:

Diagnosi i Co-Producció

del nou Pla de Ciutadania

11:00 – 13:00h, 28 OCTUBRE 2023
Sala Noble, Sant Hilari Sacalm

MEMÒRIA

Índex de continguts

Introducció.....	1
Objectius de la Sessió.....	1
Participants.....	2
Ordre del Dia.....	2
1 Benvinguda i presentacions.....	3
2 El relat: retorn dels resultats de la diagnosi.....	4
3 Validació del Propòsit.....	5
4 Co-producció dels Principis.....	6
5 Co-producció dels Eixos Estratègics.....	8
5.1 Eix 1: DIÀLEG.....	8
5.2 Eix 2: XARXA.....	8
5.3 Eix 3: DESENVOLUPAMENT CULTURAL.....	9
5.4 Eix 4: LIDERATGE.....	10
5.5 Eix 5: AMPLIFICACIÓ.....	10
6 Cloenda i Properes Passes.....	11

Ús del llenguatge inclusiu

En la redacció d'aquest document, la cooperativa Resilience.Earth utilitza el llenguatge inclusiu, seguint les directrius de l'enfocament basat en el gènere i en els drets humans (EBGiDH). És per aquest motiu que el present informe s'escriu utilitzant principalment paraules en gènere neutre i parlant de «persones». L'ús del llenguatge inclusiu surt d'un compromís per a contribuir a la construcció de l'equitat de gènere, entre altres equitats¹, enteses des de la interseccionalitat i el decolonialisme.

¹ Els "Big Eight" identificadors socials són: habilitat; edat; etnicitat; gènere; raça; religió; orientació sexual; i estatus socioeconòmic. Al 2017, l'associació nacional d'escoles independents dels Estats Units (NAIS) va ampliar aquesta llista original, amb els següents identificadors: imatge corporal; nivell educatiu assolit; nivell social/acadèmic assolit; origen familiar; construcció familiar; origen geogràfic/regional; idioma(es); estil d'aprenentatge; creences (polítiques, socials, religioses), globalisme/internacionalisme.

Introducció

L'any 2021 la Generalitat de Catalunya va iniciar un procés participatiu per a elevar a escala de norma les recomanacions internacionals per eradicar el racisme. Aquest procés ha culminat amb la proposta de la Llei d'Antiracisme, que actualment es troba en fase d'aprovació, una nova llei pionera que pretén que cap persona racialitzada pateixi de la violència del racisme, augmentant així el benestar de tota la ciutadania i aconseguint societats més justes i solidàries, on tothom pugui aportar i sentir-se reconeguda.

L'avantprojecte de llei contra el racisme en totes les seves formes i expressions està basada en els tres pilars següents:

- Transversalització de les Polítiques Migratòries
- Impuls del Sentit de Pertinença Col·lectiu
- Vida Digna i Compartida

Amb l'objectiu d'aterrar i arrelar aquesta proposta d'àmbit autonòmic, es va escollir el poble de Sant Hilari Sacalm per a dur a terme un projecte pilot que permetés desenvolupar la llei en l'àmbit local des d'una metodologia engrescadora i participativa, basada en el disseny regeneratiu, la resiliència comunitària, la descolonització i la interseccionalitat.

El juliol del 2023, el procés va començar a posar-se en marxa al poble de Sant Hilari, acompanyat d'una gran voluntat política i tècnica i una població activa, receptiva i generosa que ha permès el seu desenvolupament. Després d'un temps de realitzar entrevistes individuals i sessions comunitàries, va arribar la primera Jornada Participativa, realitzada el **28 d'octubre, d'11 a 13 h** a la Sala Noble de Sant Hilari.

Objectius de la Sessió

Els **objectius** de la sessió van ser:

1. Compartir el relat de Sant Hilari que ha sortit del procés de diagnosi, des del potencial.
2. Acordar la proposta del propòsit i els principis del nou Pla de Ciutadania.
3. Recollir propostes d'objectius i accions per cada Eix Estratègic.

Participants

En aquesta primera trobada hi van participar més de 60 persones de diversos sectors de la població, recorreguts migratoris, edats, gèneres i trajectòries diferents, així com persones tècniques i polítiques d'administracions de pobles propers. Va transcórrer en un ambient distès i també d'implicació del poble pel seu futur.

Participants (63)	Persones representant majoritàriament habitants de Sant Hilari Sacalm.
Equip Govern (3)	<ol style="list-style-type: none">1. Jordi Rotllant, alcalde i responsable de seguretat ciutadana i governació2. Tònia Canudas, regidora de benestar social, ciutadania, solidaritat, polítiques d'igualtat, i educació3. Sussi Canelles, regidora de gent gran, salut, festes i cultura popular
Equip Tècnic (3)	<ol style="list-style-type: none">1. Maite Irazola, tècnica de Ciutadania, Ajuntament de Sant Hilari Sacalm2. Salma Amazian, tècnica de Direcció General de Migracions, Refugi i Antiracisme a Barcelona3. Verònica Rincón, tècnica de Serveis Territorials del Departament d'Igualtat i Feminismes a Girona.
Equip de Facilitació Estratègica (2)	<ol style="list-style-type: none">1. Erika Zárate, estratègia i facilitadora comunitària, cooperativa Resilience.Earth2. Iru Fontdecaba, facilitador comunitari, cooperativa Resilience.Earth
Equip de Comunicació (2)	<ol style="list-style-type: none">1. Àlex Espuña, comunicador especialitzat en comunicació per a la transformació ecosocial, cooperativa Resilience.Earth2. Laura Lluell, cap de comunicació, Ajuntament de Sant Hilari Sacalm.

Ordre del Dia

HORA	ACTIVITAT
11:00	Benvinguda i presentacions
11:10	El relat: retorn de resultats de la diagnosi
11:20	Validació de la proposta del Propòsit
12:40	Co-producció dels Principis
12:00	Descans
12:15	Co-producció dels eixos estratègics, objectius específics i accions
12:55	Cloenda i properes passes

1 Benvinguda i presentacions

La jornada va començar donant la benvinguda a les assistents, agraint la participació de tothom i explicant la importància i singularitat d'aquest procés per part de la Tònia Canudas, regidora de benestar social, ciutadania, solidaritat i polítiques d'igualtat i educació, i la Maite Irazola, tècnica de Ciutadania de l'ajuntament.

Seguidament, la Salma Amazian i la Verònica Rincón, tècniques de la Direcció General d'Antiracisme, Migracions i Refugi per la Generalitat de Catalunya, van donar espai a la importància d'aquest projecte pilot com a referent clau en el país. Van nomenar l'existència de les 70 mesures per a la transformació social i institucional que està impulsant el govern per un país lliure de racisme i es van posar sobre la taula els tres pilars de l'avantprojecte de llei antiracista en la qual s'assenta el procés de co-producció del Pla de Ciutadania de Sant Hilari Sacalm, que són:

- Transversalització de les Polítiques Migratòries
- Impuls del Sentit de Pertinença Col·lectiu
- Vida Digna i Compartida

Finalment, l'Erika Zárate i l'Iru Fontdecaba de la cooperativa sense ànim de lucre Resilience.Earth, encarregada del disseny i facilitació del procés estratègic, van explicar l'ordre del dia de la Jornada.

Imatge 1: Presentació de la Jornada amb la Salma Amazian i la Verònica Rincón, tècniques de la Direcció General d'Antiracismes, Migracions i Refugi

2 El relat: retorn dels resultats de la diagnosi

Es va iniciar la sessió participativa fent un retorn del relat, construït fruit dels resultats de les entrevistes i les sessions comunitàries. Aquest es va fer des d'una mirada regenerativa, posant èmfasi en el potencial detectat al llarg de les activitats de diagnosi, en lloc dels reptes. El relat compartit va ser el següent:

“Hi ha una alta consciència sobre l'impacte que genera una falta de vincle en una comunitat tant plural com la de Sant Hilari Sacalm. En augmentar aquest vincle, Sant Hilari pot esdevenir un referent territorial de com crear noves pertinences i de com evolucionar les nostres identitats comunitàries.”

- **Teixir Vincles:** Hi ha interès i voluntat de canviar la forma que tenim de vincular-nos, passar dels compartiments estancs i la segregació a relacions interpersonals i comunitàries de qualitat que permetin donar-nos suport mutu.
- **Canviar l'Individualisme a la Mirada Comunitària:** Es volen potenciar actituds socials que surtin de l'individualisme i apostin per una mirada més comunitària i col·lectiva.
- **Explorar Identitats Plurals:** Hi ha molta consciència del malestar que provoquen les identitats culturals rígides que no permeten incloure les diferents experiències de vida. Ser capaces de construir noves pertinences i identitats plurals que honrin els diferents llegats faria disminuir aquest malestar i també la por a perdre la pròpia cultura.
- **Valorar les Llengües:** Hi ha la necessitat de poder-nos comunicar i entendre; la llengua, catalana i castellana, és un element bàsic que facilita la convivència i l'emancipació i poder-les parlar ens permet sentir-nos part de quelcom més gran.
- **Garantir Drets Bàsics:** Hi ha una gran voluntat d'assegurar-se que tothom que visqui a Sant Hilari tingui els drets bàsics garantits, així com que ningú rebi un tracte discriminatori per cap raó social, garantint que tothom tingui una vida digna.
- **Conscienciar-nos dels nostres Poders i Privilegis:** Detectem la necessitat de treballar sobre les dinàmiques de poder i privilegi que ens travessen per raó de procedència/racialització per entendre millor quin lloc ocupem en aquesta societat i en aquest món i així poder-nos relacionar des d'un vincle més conscient.
- **Combatre la Rumorologia:** Es vol treballar amb les creences basades en estereotips i prejudicis que fan augmentar la rumorologia i afecten la segregació social. Es necessita informació i formació contrastada a diferents sectors del poble per tal de reduir el desconeixement popular.
- **Enfortir l'enxarxament:** Hi ha la necessitat d'augmentar la xarxa i la col·laboració entre els diversos sectors de la societat i dins la pròpia administració pública per optimitzar energies i recursos, així com per engrandir les xarxes de suport mutu.

3 Validació del Propòsit

Un cop compartit el relat emergit de la diagnosi, es va portar una proposta de propòsit, basat en els resultats que s'havien recollit de les entrevistes i sessions comunitàries. Aquesta proposta de propòsit era:

Cultivar una cultura inclusiva que permeti desenvolupar identitats plurals, sanar el passat, reconciliar el present i regenerar el futur per tal de liderar un canvi territorial.

Amb el propòsit penjat a la paret i visible per tothom, es va explicar que aquesta activitat es tracta de posicionar-se segons una línia dibuixada a terra com si fos un termòmetre, on en una punta hi havia el “0” i en l'altra el “10”, per tal de calcular quin grau de consens hi havia sobre aquesta proposta entre les persones que estaven a la Sala Noble.

Es va demanar que cadascú es col·loqués segons el grau d'acord que tenia amb el propòsit compartit, tot i que degut el gran nombre de participants, les participants es van haver de dispersar per la sala, però sempre mantinguen l'altura del seu grau consens corresponent a la línia dibuixada a terra.

Imatge 2: La gent apropant-se al propòsit segons el seu grau d'acord amb la frase, amb la gran majoria posicionant-se entre 8 i 10.

Una gran majoria de qui estava allà present es van col·locar al voltant del 10, expressant un alt grau d'acord amb el que deia la proposta. La resta de les persones es van col·locar entre el 7 i el 9. A partir d'això, es va iniciar un debat sobre què i com modificarien la proposta i van sorgir comentaris que es van anar recollint:

- Molt d'acord sobre el respecte a la diversitat
- Persones a favor i no a favor de plantejar de crear una cultura nova
 - La cultura local és la base, és una cultura exitosa
 - La cultura local - hem de visibilitzar les persones tal com són
 - La cultura nova conté les diversitats culturals
 - Podem provar comunitat o societat en lloc de cultura
- Que la gent se senti bé, inclosa, a gust, a casa, és lo més important
- El procés es fa a poc a poc
- Conviure amb les diversitats és imprescindible
- Equitat, segons el que necessita la gent, va més enllà de l'igualtat
- Conèixer-nos és lo principal, on hem de començar

4 Co-producció dels Principis

Un cop recollides totes les intervencions sobre el propòsit es va presentar una proposta de **9 principis ètics** de les quals un màxim de 5 marcaran el full de ruta del nou Pla de Ciutadania. Aquests principis sortien de les entrevistes i sessions comunitàries com les paraules regeneratives que més es repetien i prenen força.

Imatge 3: Persona assistent participant de la dinàmica "gometocràcia".

Es va penjar cada un dels principis en una de les parets de la sala, i es va demanar a les persones assistents que marquessin, amb gomets, un màxim de 3 principis, els quals consideressin els més importants a l'hora de guiar aquest nou Pla. També es va donar la consigna que podien escriure, junt amb el principi, aquelles anotacions que creguessin convenientes.

El resultat va ser el següent:

PRINCIPIS			
Principis	Paraules associades	Gomets	Comentaris
Equitat	Igualtat	23	
Xarxa	Vinde, ecosistema, col·laboració, coordinació, vinde	9	
Reconciliació	Sanació, cures, reparació	7	
Dignitat	Integritat	14	Dret a l'educació, a l'habitatge, a sentir-se part de... Alimentació, habitatge, educació, sanitat (per aquest ordre)
Participació	Comunitat	19	Jo, independentment del que sóc o represento, em sento part del municipi Ciutadans del món en som tots
Diàleg	Comunicació, compartir, informar, tenir curiositat, tenir interès, transparència, consciència	32	Parlar-escollar Al carrer, a la plaça, a la botiga...
Pertinença	Identitat	12	
Inclusió	Apropament, integració, convivència	26	Acollir a casa a "tots"
Pluralitat	Diversitat	12	Aportar els teus valors

5 Co-producció dels Eixos Estratègics

Com a part final de la jornada i després d'un merescut esmorzar compartit, es van col·locar 5 taules repartides per la sala amb cada un dels 5 eixos estratègics detectats durant la diagnosi. La proposta va ser demanar a les persones assistents que es repartissin per les 5 taules per tal de fer propostes concretes en cada un dels eixos. Els resultats que es van recollir per cada eix es troben en les següents subseccions d'aquesta memòria.

5.1 Eix 1: DIÀLEG

Eix 1 DIÀLEG: Escoltar i apreciar les diversitats del poble des de l'empatia i la reconciliació.

Definició: Com generem espais on podem expressar-nos i escoltar-nos sense por a ser jutjades, i on podem entendre'ns millor, resoldre tensions i sanar danys, per tal de cultivar una altra manera de conèixer a Sant Hilari.

Propostes recollides:

- Espais d'intercanvi cultural: celebració de festes, dinars populars, cursos de cuina, sopars de barri...
- Espai de maternitat i criança amb traducció
- Agilitzar i facilitar la burocràcia (demanda de paradetes al carrer)
- Fomentar extraescolars/ espais de lleure: esplai amb un monitoratge que respongui a la diversitat cultural
- Cartells inclusius que visibilitzin la diversitat
- Celebració d'activitats esportives de manera dinamitzada
- Espais d'intercanvi d'opinió anònims

5.2 Eix 2: XARXA

Eix 2 XARXA: Articular els diferents sectors de la comunitat.

Definició: Com crear camins de comunicació i col·laboració que ens permetin compartir informació i obtenir informació sobre el que està passant a altres sectors i poder-nos coordinar per donar respostes a les diferents situacions. Des de la responsabilitat compartida, entre administració pública, públic general, societat civil i empresa privada.

Propostes recollides:

- Espais d'intercanvi cultural: jornades temàtiques
- Anàlisi i diagnosi de les barreres
- Difusió de l'actual procés
- Espais periòdics de benvinguda a les persones que arriben al poble
- Disposar d'un local social
- Participació ciutadana per buscar solucions als reptes
- Espais de debat comuns: salut, transport, seguretat, educació...
- Potenciar la taula de ciutadania

5.3 Eix 3: DESENVOLUPAMENT CULTURAL

Eix 3 DESENVOLUPAMENT CULTURAL: Acompanyar a tots els sectors i les comunitats de Sant Hilari a generar una nova cultura local resilient.

Definició: Com formar-nos per poder idear i practicar una nova cultura local resilient. Com acompanyar a figures clau (per exemple líders comunitàries, professorat, persones tècniques, professionals de la salut, etc.) que ens ajudin a trencar patrons (actituds, comportaments, etc.) degeneratius a la comunitat.

Propostes recollides:

- Promoure la convivència a les aules
- Trencar la segregació escolar
- Combatre prejudicis
- Formació al professorat i famílies
- Formació als professionals del CAP
- Formació a les treballadores de l'Ajuntament
- Formació a la ciutadania
- Fer activitats a la comunitat
- Potenciar l'acompanyament en l'acollida: mentories, parelles d'acollida
- Potenciar les referents comunitàries: formació, visibilitat, capacició

Imatge 4: Persones assistents participant de les diferents taules

5.4 Eix 4: LIDERATGE

Eix 4 LIDERATGE: Codissenyar estructures, processos i polítiques públiques inclusives.

Definició: Com generar noves polítiques que donin resposta als reptes detectats i transversalitzar una mirada inclusiva a la resta de polítiques existents, així com generar aquelles estructures necessàries per fer això possible.

Propostes recollides:

- Potenciar la borsa de treball
- Generar una borsa d'acollida per a persones nouvingudes
- Comunicar els codis de convivència a les persones nouvingudes: fulletó, carpeta ciutadana
- Assegurar l'empadronament
- Diàlegs amb les tècniques de l'Ajuntament sobre les diferents problemàtiques

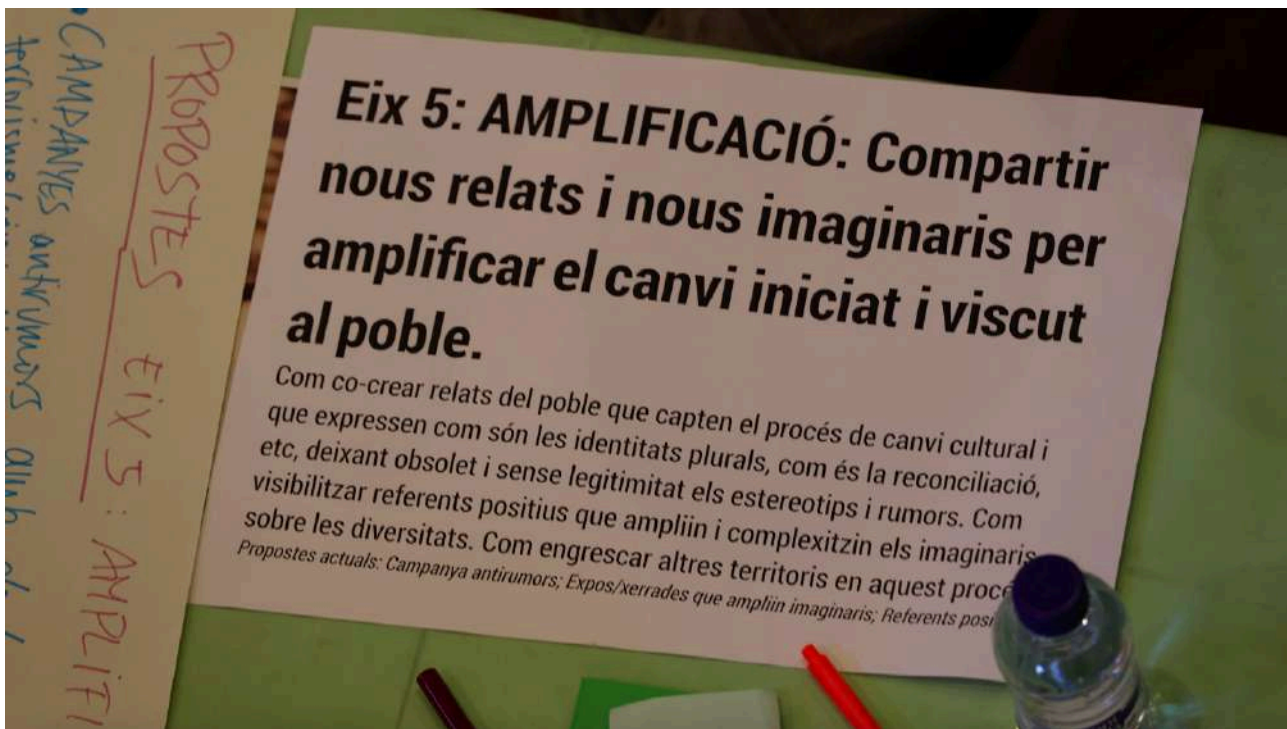
5.5 Eix 5: AMPLIFICACIÓ

Eix 5 AMPLIFICACIÓ: Compartir nous relats i nous imaginaris per amplificar el canvi iniciat i viscut a Sant Hilari.

Definició: Com co-crear relats i imaginaris que captin el procés de canvi cultural i que expressen com són les identitats plurals, com és la reconciliació, etc., deixant obsolet i sense legitimitat els estereotips i rumors. Com visibilitzar referents positius que ampliin i complexitzin els imaginaris sobre les diversitats. Com engrescar altres territoris en aquest procés.

Propostes recollides:

- Combatre els estereotips i prejudicis: campanyes antirumors, exposicions sobre les diferents dones, jornades sobre diferents cultures
- Celebracions comunitàries de les diferents dates assenyalades de diferents cultures
- Tallers als centres educatius
- Incloure celebracions d'altres cultures al calendari escolar
- Aprofitar la Casa de Cultura per arribar a totes les edats
- Reportatge d'aquest procés participatiu amb visibilització dels referents culturals
- Treball amb les famílies a través dels infants
- Potenciar les xarxes socials de l'Ajuntament
- Campanyes de publicitat

Imatge 5: Material de suport de la taula de treball sobre l'eix 5

6 Cloenda i Properes Passes

Per finalitzar la jornada, des de l'equip tècnic del procés, es va agrair la participació a totes les persones i es va fer un recordatori de les properes passes, repassant el calendari i l'interès per continuar de manera col·lectiva.

Les properes passes que es van plantejar van ser:

- [Novembre] Circular una enquesta virtual per recollir reptes i propostes
- [25 de novembre] Propera Jornada Participativa, sobre Coproducció i Corresponsabilitat
- [Novembre - Desembre] Següents trobades del Grup Arrel i el Grup de Coordinació Tècnica-Política
- [Desembre] Sessió de revisió tècnica amb treballadores de l'administració pública vinculades al Pla
- [15 de desembre] Jornada de Validació del nou Pla de Ciutadania
- [2024] Aprovació del Pla de Ciutadania per ple municipal
- [2024] Implementació transsectorial del nou Pla de Ciutadania

Imatge 6: Participants durant la jornada